

Vdechnout Sedmičce nový život

3.10.2023 - | Městská část Praha 7

Praha 7 se jako centrální městská část nachází v samém centru tepelného ostrova Prahy. Znamená to, že zde může být v létě i o více než 2,5 stupně Celsia tepleji než v okolí, v průměru potom zhruba o dva stupně Celsia. Ke vzniku tepelného ostrova přispívají mimo jiné i běžně používané materiály jako asfalt, beton apod., které velmi dobře pohlcují a zadržují teplo. Vliv na vznik tepelného ostrova má i rychlý odtok srážek do kanalizace z místa jejich dopadu. V neposlední řadě k tomuto jevu také neblaze přispívá lidská činnost jako vytápění, klimatizace, doprava, průmysl. Tyto aktivity produkují teplo, které zvyšuje teplotu vzduchu ve městech. Jednou z mnoha možností, jak ochladit prostředí v tepelném ostrovu, je zajistit co nejpomalejší odtok srážkové vody a funkční zelené plochy, především fungující dřeviny.

Pečovat o uliční stromořadí

Jistě jste si všimli, že v parku i v ulicích se vzrostlými stromy je o něco chladněji než v místech bez stromů. Je to tím, že stromy odpařují vodu a tím se jejich okolí ochlazuje. Rozsáhlý městský park se vzrostlými stromy ovlivňuje klima i přes 500 m od svých hranic. Chladicí efekt stromů ve skupinách je patrný do cca 80 metrů, a čím více je stromů, tím výrazněji klima ovlivňují. K tomu, aby byl vliv stromů na okolí dostačující, je ale nutné zabezpečit vše pro to, aby se strom dobře vyvíjel a rostl. Problémy se splněním podmínek vhodných pro to, aby strom mohl plně rozvinout svůj klimatizační potenciál, nastávají především u stromů v uličních stromořadích, kde jsou podmínky pro stromy z velké části zcela nevhodné (malý prostor pro kořeny a pro koruny, zasolená půda způsobující nepřístupnost vody pro stromy, nedostatek kyslíku pro kořeny, utužená půda, znečištěné ovzduší atd.).

Důležitým faktorem pro to, aby nám stromy v uličních stromořadích zajistily dobré ekosystémové služby, tedy přinesly environmentální a sociální benefit, je jejich zdraví, vývoj a růst. Proto hlavní město Praha schválilo Městský standard plánování, výsadby a péče o uliční stromořadí jako významného prvku modro-zelené infrastruktury pro adaptaci na změnu klimatu (podrobně najdete zde:

www.adaptacepraha.cz/manualy-hl-m-prahy), který má sloužit jako podklad pro projektanty a stanovuje, jak připravit místo, kam budou stromy vysazovány, jakým způsobem budou vysazovány, a má také rámcově určit, jak se o ně má vlastník starat, aby nám stromy mohly v budoucnosti poskytnout to, co od nich očekáváme.

Zelená transformace

V návaznosti na uvedený standard si městská část nechala zpracovat materiál Koncepce péče a rozvoje stromořadí v ulicích Prahy 7. Koncepce hodnotí stav všech jednotlivých stromořadí na území městské části Praha 7 a také stav jednotlivých stromů v nich. Navrhuje pro stromořadí opatření, která napomůžou s jejich realizací a zároveň podpoří správný růst a vývoj stromů. Jednotlivá opatření, která bude provádět Technická správa komunikací hlavního města Prahy, a. s., budou vycházet právě z návrhů této koncepce. V přípravě je například řešení nové výsadby stromů na Strossmayerově náměstí a dále výsadba v některých úsecích ulice Komunardů.

Na podzim tohoto roku chceme realizovat vzorovou výsadbu stromů v ulici U Pergamenky. Vysazeny zde budou tři stromy javor mléč (*Acer platanoides*) a u stávajících stromů budou vybudovány různé varianty nátoky srážkové vody. Nátok bude řešen variantně i u nových výsadeb a jednotlivá řešení budou dlouhodobě sledována a vyhodnocována. Jde o několik variant uličních průlehlů (opatření

zadržujících vodu) s vegetací, které se odlišují typovým a technickým řešením, kapacitou retenčního prostoru, velikostí připojeného povodí a způsobem nátok srážkové vody. De facto bude u nových výsadeb i u stávajících stromů vytvořena vsakovací rýha bez odtoku anebo s regulovaným odtokem a v třetím případě se vsakovacími boxy. Tato řešení budou v rámci monitoringu porovnávána s výsadbou stromu bez zlepšení stanovištních podmínek a výsadbou stromu tradičním způsobem, který je v Praze dosud používán. Pod stromy bude variantně trávník nebo trvalky.

Inovovat a rozšiřovat

Výsadbu nových stromů připravujeme také v ulici Milady Horákové, a to od ulice Františka Křížka, kde je prostor pro nové stromy ve výklenku směrem k ulici. Vysazeno tu bude pět stromů druhu břestovec Juliin (*Celtis julianae*), pod nimi budou ve výsadbových mísách nižší keře, cibuloviny pro jarní efekt a suchomilné trvalky. Mezi jednotlivými stromy budou ve dvou pásech prokořenitelné prostory se strukturálním substrátem, které umožní lepší růst kořenů a v důsledku také nadzemní části stromů. Voda z chodníku bude svedena do prokořenitelných prostor samospádem. Provzdušnění prokořenitelného prostoru zabezpečí speciální žlab. Součástí nově vzniklého prostranství bude i lavička, stojany na kola a odpadkové koše.

Kořenové cesty

V roce 2022 jsme ve Schnirchově ulici vysadili čtyři stromy svitelu latnatého (*Koelreuteria paniculata*). Protože se jednalo o starší projekt, který již neodpovídal současným požadavkům, byl částečně upraven v rámci možností a s ohledem na významnost ulice. Především byly navrženy a realizovány kořenové cesty mezi jednotlivými stromy, a to použitím strukturálního substrátu. To stromům zajišťuje dostatečný prostor pro růst kořenů více než izolované výsadbové jámy, navržené v původním projektu. Tato technologie umožňuje zajistit podmínky pro růst kořenů v místech, kde je to za obvyklých podmínek vyloučeno, jelikož to běžné konstrukce komunikací z důvodu zhutnění neumožňují. Zlepšení vodního režimu je zajištěno použitím propustnějšího mlatu u stromové mísy.

<https://www.praha7.cz/vdechnout-sedmicce-novy-zivot>